

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Danou Černou v právní věci

žalobce: X,
bytem X

proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
sídlem Křížová 1292/25, 150 00 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 19. 2. 2024, č. j.: X

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobou podanou u Městského soudu v Praze se žalobce domáhal přezkoumání a zrušení rozhodnutí žalované ze dne 19. 2. 2024, č. j.: X (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž byly zamítnuty jeho námitky proti rozhodnutí žalované ze dne 7. 9. 2023, č. j.: X, podle kterého byla pro nesplnění podmínek v § 31 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), zamítnuta žádost žalobce o starobní důchod před dosažením důchodového věku, neboť nezískal potřebnou dobu pojištění.

II. Obsah žaloby

2. Žalobce v podané žalobě uvedl, že napadené rozhodnutí je založeno na nesprávném posouzení právní otázky vyměřovacího základu ze samostatné výdělečné činnosti osoby samostatně výdělečně činné včetně pracovních poměrů, neboť ze všech těchto činností bylo

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

řádně odváděno sociální pojištění. Současně byla nesprávně započtena rozhodná délka pojištění pro přiznání starobního důchodu. Žalobci nebylo umožněno seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí a vyjádřit se k nim, případně je doplnit. Napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné, neboť žalobcova námitka zůstala nevypořádána řádným a zákonným způsobem. Žalobce též uvedl, že již dosáhl zákonného věku pro přiznání starobního důchodu dne 28. 11. 2023 a žalovaná mohla ve věci bez odkladu rozhodnout včetně výše důchodu v dalším řízení.

III. Vyjádření žalované

3. Žalovaná ve vyjádření k žalobě uvedla, že je pouze na žalobci, zda a o jakou dávku důchodového pojištění požádá, nelze proto z úřední povinnosti zahájit řízení kvůli dosažení zákonného věku pro přiznání starobního důchodu. Pokud je občan účasten důchodového pojištění jako zaměstnanec, jeho zaměstnavatel vyhotoví evidenční list a postoupí ho žalované. Vyměřovacím základem osoby samostatně výdělečně činné je částka, kterou si tato osoba sama určí, přičemž se o daňovém přiznání dá hovořit jako o čestném prohlášení. Žalobce byl v době mezi 18. 9. 1996 a 31. 12. 2004 osobou samostatně výdělečně činnou a o výši svých vyměřovacích základů si každý rok rozhodoval sám. Dobu od 1. 7. 2002 do 31. 3. 2008 u společnosti CZ SERVIS VS s. r. o. nelze považovat za dobu pojištění, poněvadž nebylo odvedeno pojistné. Pro účely vzniku nároku na starobní důchod před dosažením důchodového věku byly zhodnoceny všechny doby pojištění žalobce doložené v centrální evidenci žalované, žalobce však získal jen 29 roků a 5 dnů, ačkoli potřeboval 35 roků. V řízeních ve věcech důchodového pojištění se nepoužije ustanovení správního řádu o vyjádření účastníků řízení k podkladům řízení. Žalovaná postupovala v souladu s platnými předpisy, není si vědoma žádného pochybení, pročez navrhla žalobu zamítnout jako nedůvodnou.

IV. Obsah spisového materiálu

4. Z obsahu spisového materiálu předloženého žalovaným správním orgánem vyplynuly následující, pro rozhodnutí ve věci samé, podstatné skutečnosti:
5. Žalobce dne 24. 4. 2023 podal žádost o starobní důchod před dosažením důchodového věku s datem přiznání X. Žalovaná dne 7. 9. 2023 vydala prvoinstanční rozhodnutí, podle něhož se žalobci pro nesplnění podmínek v § 31 zákona o důchodovém pojištění žádost zamítá. Důchodový věk žalobce činí 64 let a tohoto věku žalobce dosáhne v roce X, takže potřebná doba pojištění činí 35 let, popř. 30 let doby pojištění uvedené v § 11 a § 13 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění. Poněvadž ke dni X žalobce dosáhl jen 28 roků a 151 dnů doby pojištění, resp. 26 roků a 4 dnů doby pojištění, nesplnil podmínku potřebné doby pojištění.
6. Dne 13. 10. 2023 žalobce podal proti prvoinstančnímu rozhodnutí, doručenému dne 13. 9. 2023, námitky, v nichž nesouhlasil se součtem započtené doby za vedlejší činnost, kde je uvedena 0, ačkoli měla být započítaná a definovaná jako samostatně výdělečná činnost dle živnostenského oprávnění. Výpočet podle žalobce neodpovídá přehledům doby důchodového pojištění z let minulých, což se týká i přehledu neevidovaných dob.
7. V napadeném rozhodnutí žalovaná potvrdila prvoinstanční rozhodnutí, když námitky žalobce byly shledány nedůvodnými. Poněvadž žalobce nezískal požadovaných 35 ani 30 let doby pojištění stanovených v § 11 a § 13 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, nevznikl mu nárok na starobní důchod před dosažením důchodového věku. Jelikož byl žalobce v letech 1998 a 2001 vedle výkonu samostatné výdělečné činnosti také zaměstnán ve dvou

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

pracovních poměrech, jsou u těchto roků na osobním listu vyobrazeny dva řádky, počet dnů ze zaměstnání se však nezapočítává vzhledem k § 14 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění. Účelem informativního osobního listu je vyrozumět pojištěnce před podáním žádosti o důchod o stavu podkladové evidence, k hodnocení údajů však dochází teprve při vydávání rozhodnutí o žádosti, čímž mohou nastat rozdíly mezi informativním a osobním listem důchodového pojištění.

V. Posouzení věci Městským soudem v Praze

8. Městský soud v Praze na základě žaloby, v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 s. ř. s.), přezkoumal napadené rozhodnutí včetně řízení, které jeho vydání předcházelo. Při přezkoumávání rozhodnutí vycházel soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
9. Podle § 29 odst. 1 písm. k) zákona o důchodovém pojištění *„pojištěnec má nárok na starobní důchod, jestliže získal dobu pojištění nejméně 35 let a dosáhl důchodového věku po roce 2018.“*
10. Podle § 29 odst. 3 písm. a) zákona o důchodovém pojištění *„pojištěnec, který nesplňuje podmínky stanovené v a) odstavci 1 písm. g) až k), má nárok na starobní důchod též, jestliže dosáhl důchodového věku po roce 2014 a získal aspoň 30 let doby pojištění uvedené v § 11 a § 13 odst. 1.“*
11. Podle § 31 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, ve znění účinném do 30. 9. 2023, *„pojištěnec má nárok na starobní důchod před dosažením důchodového věku, jestliže získal dobu pojištění stanovenou podle § 29 odst. 1 nebo § 29 odst. 3 písm. a) a do dosažení důchodového věku mu ode dne, od něhož se starobní důchod přiznává, chybí nejvýše a) 3 roky, pokud jeho důchodový věk je nižší než 63 let, b) 5 roků, pokud jeho důchodový věk činí alespoň 63 let a dosáhl věku alespoň 60 let.“*
12. Podle § 14 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, *„kryjí-li se doby pojištění navzájem, započte se pro stanovení celkové doby pojištění pro vznik nároku na důchod a výši procentní výměry důchodu jen ta doba, jejíž zápočet je pro pojištěnce výhodnější; totéž platí, kryjí-li se navzájem náhradní doby pojištění nebo doba pojištění a náhradní doba pojištění.“*
13. Žalovaná nepochybila, když zamítla námitky žalobce proti prvostupňovému rozhodnutí, které bylo vydáno v souladu se zákonem. Napadené rozhodnutí nevykazuje takové vady, k nimž by soud musel přihlédnout ex offio, jelikož je srozumitelné a přezkoumatelné, stejně tak i předcházející prvoinstanční rozhodnutí. Žalovaná se v napadeném rozhodnutí vypořádala s důvodem vedoucím k zamítnutí žádosti o starobní důchod před dosažením důchodového věku. Při přezkoumání zákonnosti napadeného rozhodnutí a jemu předcházejícího řízení nebyly zjištěny žádné skutečnosti, které by byly způsobilé k jeho zrušení a vrácení věci žalované k dalšímu řízení.
14. Soud na rozdíl od žalobce v této věci neshledal pochybení žalované při vydání napadeného rozhodnutí. Žalovaná vyložila a aplikovala výše citovaná ustanovení zcela správně a k zamítnutí žádosti žalobce přistoupila plně v souladu s nimi. Žalobce byl osobou samostatně výdělečně činnou v době od 18. 9. 1996 do 31. 12. 2004, z toho nebyl pojištěn v obdobích od 18. 9. 1996 do 31. 12. 1996 a v letech 1999, 2002, 2003 a 2004. Pokud žalobce jako osoba samostatně výdělečně činná nebyl pojištěn, nelze mu takovou dobu započítat do celkové doby pojištění potřebné pro přiznání nároku na starobní důchod. V případě let 1998 a 2001, ve kterých žalobce vedle působení jako osoba samostatně výdělečně činná byl také zaměstnán, žalovaná důvodně přistoupila k použití § 14 odst. 1 zákona o důchodovém

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

pojištění a započítala jen dobu výkonu činnosti osoby samostatně výdělečně činné. Skutečnost, že žalobce v letech 1998 a 2001 odváděl sociální pojištění a zároveň mu byly sráženy zákonné odvody z příjmů ze závislé činnosti, nemůže vést k prolomení pravidla obsaženého v § 14 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění a vyústit v započítání pracovního poměru i samostatné výdělečné činnosti. Naopak na období od 18. 9. 1996 do 31. 12. 1996 a roky 1999, 2002, 2003 a 2004 žalobce nepředložil žádné doklady stvrzující účast na pojištění.

15. Soud také připomíná, že v řízení o přiznání starobního důchodu jsou základním důkazním prostředkem evidenční listy důchodového pojištění. To neznamena, že rozhodné skutečnosti nelze prokázat jinak; je možné užít všech důkazních prostředků, které jsou vhodné ke zjištění stavu věci a nejsou získány nebo provedeny v rozporu s právními předpisy (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 8. 2007, č. j. 3 Ads 89/2006–65). Pokud měl žalobce za to, že evidenční listy v jeho věci neobsahují přesné či úplné údaje, a proto byla doba pojištění stanovena nesprávně, bylo na něm, aby předložil příslušné důkazy osvědčující dobu pojištění, což ovšem neučinil. Žalobce, na němž spočívá důkazní břemeno ve smyslu § 52 správního řádu, nepředložil při podání žaloby ani v průběhu soudního řízení žádné důkazy, na jejichž základě by bylo možno dospět k závěru, že byly zjištěny nové rozhodné skutečnosti mající vliv na přiznání starobního důchodu, což by bylo důvodem pro zrušení napadeného rozhodnutí žalované.
16. Podle § 85a odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění účinném v době vydání napadeného rozhodnutí, se v řízení ve věcech důchodového pojištění nepoužije ustanovení správního řádu o vyjádření účastníků k podkladům rozhodnutí. Odchylka od § 36 odst. 3 správního řádu nevede ke zhoršení postavení žadatelů o dávky důchodového pojištění, neboť po obdržení rozhodnutí mohou vznášet námitky proti rozsahu podkladové dokumentace či způsobu jejího vyhodnocení. Mají též možnost předkládat další doklady na podporu svých tvrzení, a to vše i v době, kdy jsou již zabezpečeni vyplácenou dávkou. Smysl předmětné odchylky spočívá v co nejrychlejším zahájení výplaty důchodu při zachování možnosti přehodnocení rozhodnutí.
17. Řízení o přiznání dávky důchodového pojištění jsou vždy zahajována na základě žádosti pojištěnce, naopak zahájení z moci úřední je vyloučeno, třebaže žalobce ke dni X dosáhl věku pro přiznání řádného starobního důchodu.
18. S ohledem na shora uvedené dospěl soud k závěru, že žaloba nebyla podána důvodně, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
19. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn § 60 odst. 1 s. ř. s., když žalobce ve věci úspěch neměl a žalované žádné prokazatelné náklady řízení nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 20. května 2025

JUDr. Dana Černá v. r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje X.